

INTEGRAREA ICT IN
INSTRUIREA
TRADITIONALA

UNITATEA DE INVATARE
BASMUL
LECTIE DE COMUNICARE

BASMUL

“N-aș putea spune că basmele s-ar fi revărsat asupra copilăriei mele dintr-un corn al belșugului. Nu! Foamea de basm, firească vârstei, mi-o astâmpara numai Mama cu cele câteva povești ale ei[...]. Basmul se mișca la început printr-o lume reală, ca s-o ia apoi pe imperceptibile trepte spre alt tărâm.”

L. Blaga – Hronicul și cântecul vârstelor

ETIMOLOGIE

Termenul își are originea în limba bulgară:

**basma=invenție, închipuire, născocire,
scornire;*

DEFINIȚIE

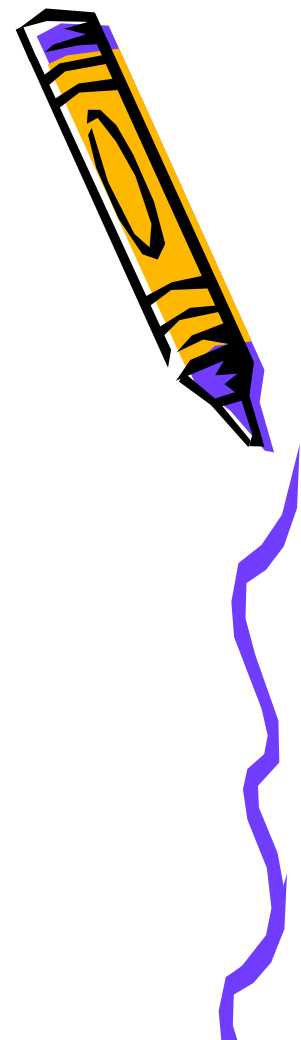
Basmul este o specie literară a genului epic, în proză, (situat ca dimensiuni între schiță și povestire/nuvela) în care sunt prezentate fapte și întâmplări fantastice (fabuloase) la care participă personaje cu însușiri ce depășesc sfera normalului.

CLASIFICARE

Dupa origine, basmele se clasifică în:

- basme populare- întrunesc trăsăturile literaturii populare*
- basme culte – în proză și în versuri*
- basme fantastice – elementul principal este miraculosul*
- basmе etico-mitice – numeroase fapte ale eroilor și anumite învățăminte morale*
- basmе religioase – pe lângă eroii cunoscuți, iau parte duhuri necurate, sfinți, Dumnezeu*
- basme glumețe –fantasticul, dar predomină umorul*

PARTICULARITĂȚI

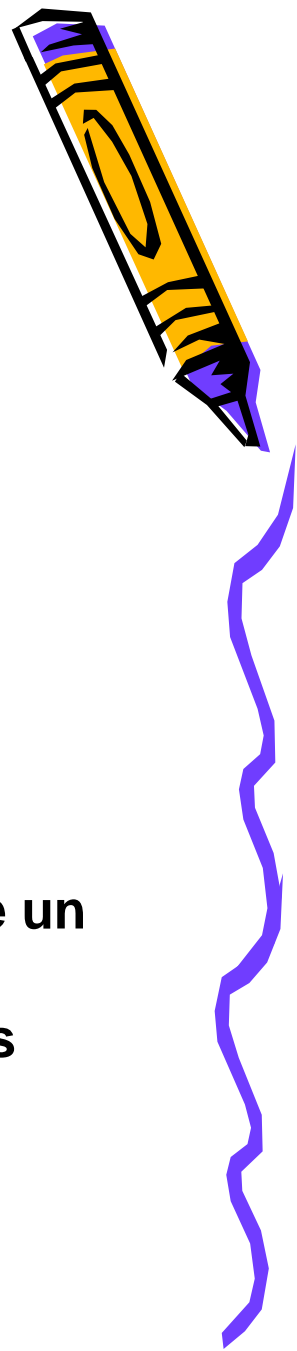
“Basmul este o oglindire a vieții în moduri fabuloase.”

George Călinescu

- - este o specie a genului epic, în proză
- - relatează întâmplări fantastice, împletite cu cele reale
- - lumea basmului se raportează la aspecte apropiate de realitate
- - este o oglindire a vieții (elemente reale) în mod fabulos (elemente fantastice)
- - reflectă felul de gândi și de a simți al poporului român
- - atât elementele reale, cât și cele fantastice nu sunt decât niște simboluri ale vieții sociale și ale caracterelor omenești
- - acțiunea este convențională; scheme narrative clasice, liniare
- - lupta dintre bine și rău; între pozitiv și negativ; lumea binelui iese învingătoare
- - sfârșitul basmului este marcat de o mare petrecere
- - are caracter moralizator

- ***MOTIVE LITERARE***

- - împăratul fără urmași
- - dorința (ne)împlinită
- - probele nedepășite
- - dorul de părinți
- - reîntoarcerea la condiția umană

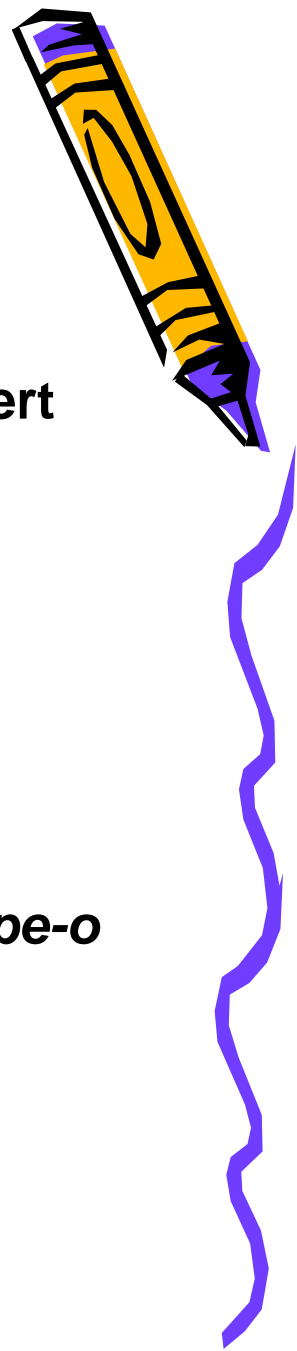
- ***PERSONAJE***

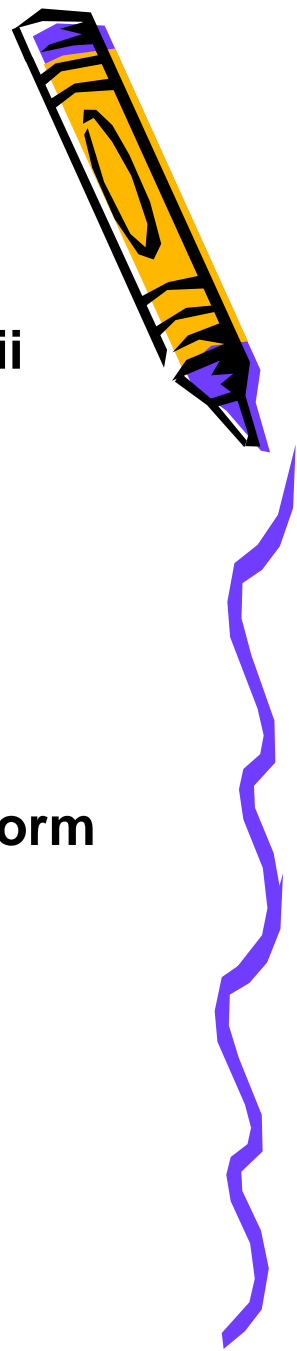
- - unele reprezintă binele , altele răul
- - nu evoluează psihologic
- - au forțe supranaturale
- - personajul pozitiv este înzestrat cu toate darurile, are un cod al onoarei de la care nu se abate
- - personajul negativ(zmeul , omul pocit etc.) este opus voinicului

• FORMULE

- - au un conținut fantastic, sunt ritmice
- *-initiale:*
 - - pentru plasarea naratorului într-un timp fabulos, incert
 - - pentru trecerea în fantastic , incredibil
 - - cititorul este introdus într-o stare de incertitudine
- *-mediene:*
 - - prin care se întreține vie atenția ascultătorului “... și înainte cu poveste , că de aicea mult mai este...”
- *-finale:*
 - - atrag atenția că s-a terminat aventura” ...și-ncălecai pe-o șa...”
 - - cititorul este lăsat în aceeași stare de incertitudine

- *AJUTOARELE:*
 - - obiecte magice :bagheta, pana, aripa , floare , fluier
 - - formule magice
 - - ființe supranaturale: zâne , pitici, uriași, Muma Pădurii
 - -animale fabuloase : cal înaripat , balaur
 - - oameni : un bătrân, un înțelept , Sfânta Vineri

- *TIMPUL ȘI SPAȚIUL:*
 - - sunt imagine, nu pot fi indicate cu precizie
 - - între povestitor și ascultător există o convenție, conform căreia în basm orice e posibil
 - - existența celor două țărâmurii

**Căutarea întreprinsă
de erou pentru
a îndepărta
păgubirea sau lipsa**

**Personajul care
suferă
din cauza unei
păgubiri
sau a unei lipse**

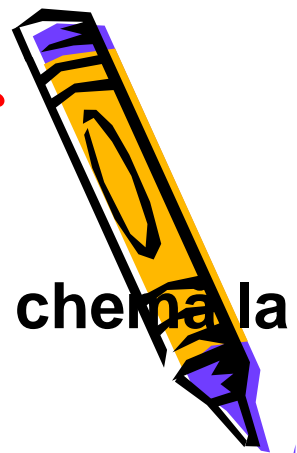
Ajutoarele

**Personajele care se
bucură de victoria
eroului**

Adeversarii

Fructul cel mai valoros

“A fost odată un tată care avea trei feciori. Într-o zi îi chemă la dânsul și le spuse :

CE CREDEȚI CĂ LE VA SPUNE TATĂL?

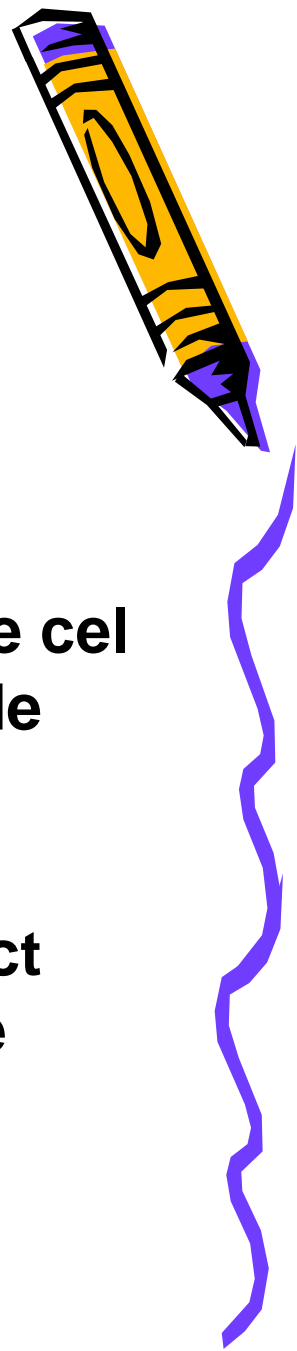
-Am să vă dau la fiecare câte o pungă cu galbeni. Mergeți în lume și căutați fructul cel mai valoros. Care dintre voi mi-l va aduce, am să-i dăruiesc jumătate din averea mea.

Feciorii luară pungile cu galbeni și porniră fiecare în trei părți ale lumii în căutarea fructului celui mai de preț.

Dupa trei ani se-ntoarseră cu toții la tatăl lor.

**-Ei, zise acesta, întorcându-se către feciorul cel mai mare-
ce mi-ai adus?**

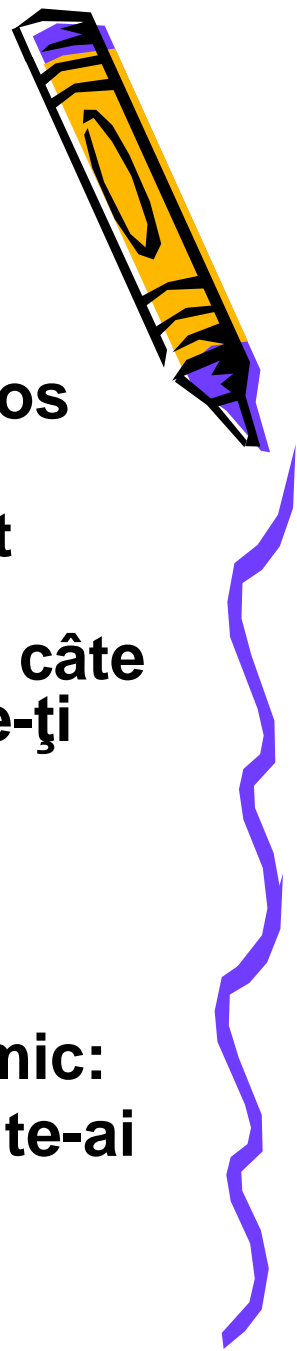

- **CARE ESTE FRUCTUL ADUS DE FIU?**

- Baiatul îi răspunse :
- -Fructul cel mai valoros,tată, este acela care e cel mai dulce. Eu ți-am cumpărat un ciorchine de strugure.Dintre toate fructele pământului nostru, acesta e cel mai dulce.
- -Bine ai facut, spuse tatăl, mi-ai adus un fruct tare bun.Dar tu ce mi-ai adus? și se întoarse către feciorul cel mijlociu.

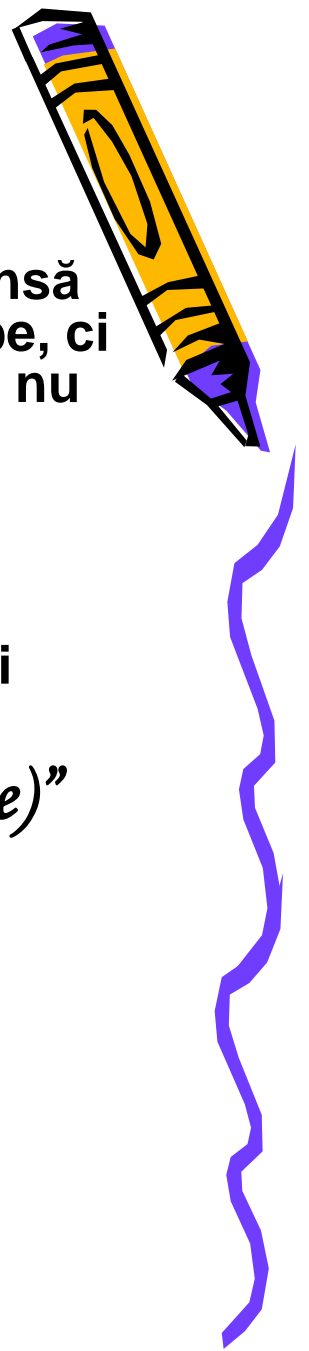

CE FRUCT I-A ADUS FECIORUL?

- -Tată, eu m-am gândit că fructul cel mai valoros este cel care se găsește cel mai rar. De aceea
- m-am dus în țările sudice și ți-am cumpărat fructe rare, ce nu cresc pe la noi. Uite: nuci de cocos, portocale, curmale, banane; din fiecare câte puțin, ca să ai de unde să alegi: poftim, ia ce-ți place!
- -Bine ai făcut, fiul meu, mi-ai adus fructe minunate. Am să-mi aleg una din ele, zise bătrânul.
- Apoi se întoarse către feciorul său mai mic:
- -Dar tu, fiule, ce mi-ai adus? De ce te-ai întors cu mâinile goale?

- **CE CREDEȚI CĂ VA RĂSPUNDE BĂIATUL?**

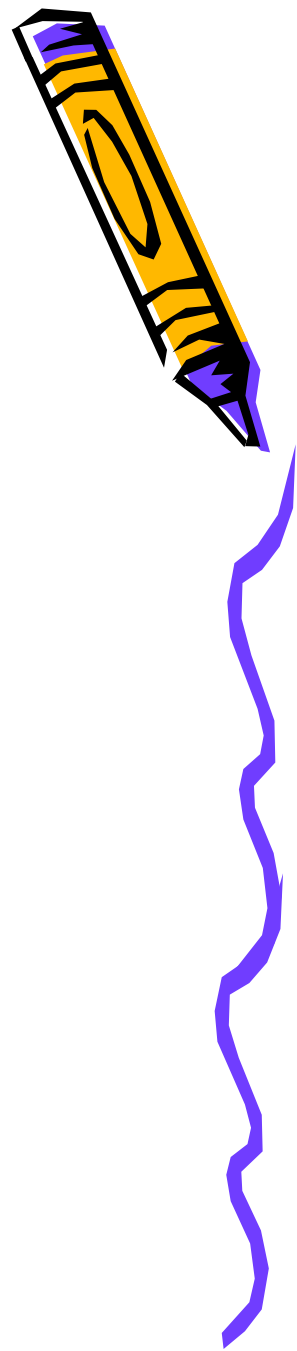
-Este adevărat, tată, că m-am întors cu mâinile goale, însă banii pe care mi i-ai dat nu i-am risipit pe fructe scumpe, ci m-am înscris la o școală. Fructele pe care le-am cules nu se văd, pentru că ele se afla în mintea și în inima mea. Socot, tată, că acestea sunt fructe valoroase...

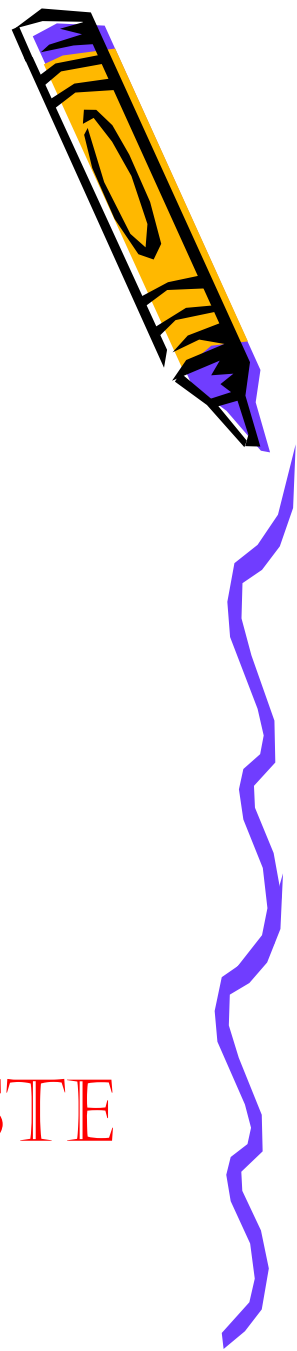
- Auzind aceste cuvinte, tatăl se bucură și zise:
- -Tu mi-ai adus fructele cele mai scumpe, fiul meu! Tu meriți răsplata făgăduită, pentru că nu există fruct mai valoros ca învățătura."

*** *"Povești populare (de la lume adunate)"*

- Grupa nr.1: Identifică în text trei elemente specifice basmului.
- Grupa nr.2: Care a fost fructul cel mai de preț adus părinților?
- Grupa nr.3: Ce-ar fi dacă, cu o simplă baghetă fermecată, totul ar fi posibil?
- Grupa nr.4: Dacă aș fi Făt-Frumos /Ileana Cosânzeana / o vrăjitoare...
- Grupa nr.5: Cum credeți că ar arăta lumea copilăriei fără povești?
- Grupa nr.6: Joc de rol

REALIZAT DE

PROF. FLORINA PLETEA

SCOALA "CORESI", TARGOVISTE

